РЦИ-АЛАНИЙЫ ГОРÆТГÆРОН РАЙОНЫ АДÆМОН ГАЗЕТ
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА ПРИГОРОДНОГО РАЙОНА РСО-АЛАНИЯ

ФИДИУÆГ
ГЛАШАТАЙ

ВЫХОДИТ с 1937 года. ВТОРНИК 15 октября 2019 г. №119 (11923). Цена - 10 руб.

Хетæгкаты Къостайы райгуырдыл сæххæст 160 азы

Ирыстоны Кад æмæ Намыс

“Молиться и любить,
любя, страдать за всех”.
Коста.

Къоста

Къоста сæрæгас у, æвзонг,
Мæлæт, гыццыл дæр ма йæм февзид!
Бындурзылд дæ фæкæндзæн, зон,
”Ирон фæндыр” - нæртон поэзи!

Къоста цæрæццагæн гуырд у,
Хъысмæт дзы н’атондзæн æрду.
Йæхицæн нæй мæлæн,
Йæ цыртæн та - кæлæн.

ХЪОДАЛАТЫ Герсан.

Сæрибардзинадмæ сидæг

Хетæгкаты Къоста райгуырд 1859 азы 15 октябры Нары. Йæ фыд Леуан бирæ уарзта йæ иунæг бындары æмæ йæ фæндыд, цæмæй ахуыры фæндагыл æрлæууыдаид.

Къостайы мад Гуыбаты Габрелы чызг Маро уыд фæлмæнзæрдæ сылгоймаг. Къоста ма хæрз чысыл уыд, афтæ Маро амард, æмæ лæппуйы схаста се 'рвадæлты ус Чендзе. Уый хи хъæбулы уарзт кодта чысыл Къостайы. Зындзинæдтæ фæстæдæр бирæ бавзæрста Къоста, Леуан дыккаг ус куы ‘рхаста - Сухиты Хъызмыдæйы, уæд. Фыды ус разынд налат, бынтондæр нæ рæвдыдта сабийы æфхæрдта йæ.

1870 азы бинонтæ сæ цæрæн бынат аивтой Лабæмæ. 1871 азы Къоста ахуырмæ бацыд Стъараполы гимназмæ. Уым ахуыр кæнгæйæ бауарзта уырыссаг аивадон литературæ, архайдта ныв кæныныл. Йæ нывтæн стыр аргъ кодта йæ ахуыргæнæг Смирнов. Къостайы нывтæ уæд арвыстой Мæскуымæ, скъоладзауты нывты равдыстмæ. Гимназы ахуыр кæнгæйæ райдыдта æмдзæвгæтæ, радзырдтæ, уацтæ фыссын дæр.

Кæронмæ каст нæ фæцис Къоста гимназ, уымæн æмæ йын стипенди нал фыстой, Леуаны бон та йын æххуыс кæнын нæ уыди.

Йæ ахуыргæнæг Смирновы амындмæ гæсгæ Къоста 1881 азы бацыд Бетъырбухы Аивæдты академимæ. Фæлæ та уым дæр æххуысхъуаг æййæфта æмæ йæ ахуыр ныууагъта. 1885 азы ссыд Ирыстонмæ. Кодта нывтæ æмæ сæ цы 'хца иста, уыдонæй царди.

Уыцы рæстæг Къоста зындгонд уыд Иры бæсты. Йе 'мдзæвгæтæ "Додой", "Азар", "Катай", "Салдат" æмæ иннæтæ адæмы æхсæн къухæй къухмæ цыдысты, систы зарджытæ.

Хетæгкаты Къоста стыр аргъ кодта ирон адæмы сфæлдыстадæн æмæ йæ зонгæ дæр хорз бакодта. Адæмон зарджытæ, кадджытæ, аргъæуттæм гæсгæ сфæлдыста йæ хуыздæр уацмыстæ: "Фсати", "Уæлмæрдты", "Лæскъдзæрæн", "Хетæг". Арæхстджынæй пайда кодта ирон æмбисæндтæй. Уыдоны бындурыл та ныффыста "Марходарæг", "Саг æмæ уызын", "Рувас æмæ зыгъарæг", "Уайдзæф" æмæ æндæртæ.

Къостайы æмдзæвгæтæ ирон адæмы зæрдæйы æвзæрын кодтой æнæуынондзинад уæды заманы хицæуттæм, уымæн æмæ уацмыстæ сидтысты адæмы æфхæрджыты ныхмæ тохмæ. Хицауад уæд мæсты кодта Къостамæ æмæ агуырдтой исты æфсон йе 'рцахсынæн. Уый сæ къухы æфтгæ дæр бакодта: дыууæ хатты йæ ахастой Райгуырæн бæстæйæ.

Хасты рæстæг бирæ зындзинæдтæ бавзæрста Къоста, фæцудыдта йе 'нæниздзинад.

1903 азы йæ уæззау рынчынæй аластой Лабæмæ. Нал ссæрæн æмæ 3 азы фæстæ, 1906 азы бамынæг Ирыстоны сæрмæ ирддæр стъалы. Ныгæд æрцыд Лабæйы, фæлæ ирон адæмы курдиатмæ гæсгæ фæстæдæр ласт æрцыд Дзæуджыхъæумæ, æмæ йæ кадимæ баныгæдтой Иры хъæуы аргъуаны кæрты. Фæстаг хæрзбон зæгъынмæ йыл æрæмбырд сты дунейы адæм.

Къостайы хæлар Гарданты Михал фыста, зæгъгæ, Къоста тынг уарзта æмæ арæх зарыд "Къуыдары зæронд лæджы зарæг", кафгæ дæр хорз кодта.

Æз, раст зæгъгæйæ, никуы фехъуыстон ацы зарæг. Джусойты Нафи дæр адæмон зарджытæ арæх зарыд, фæлæ уымæй дæр ахæм зарæг никуы "рантыст" мæ цуры. Диссаг мæм фæкаст, Къоста ацы зарæг бирæ цæмæн уарзта, уый.

Хæрзæрæджы фæкомкоммæ дæн фыццаг ирон композитор Галаты Барисы арæзт зарджыты æмбырдгонд "Осетинские народные песни"-мæ. Æмæ мæнæ 146-æм фарсыл - "Къуыдары зæронд лæджы зарæг". Мæнмæ гæсгæ, Къоста ацы зарæг арæх уымæн кодта, æмæ дзы ис архайд, у сюжетон. Зарæджы та æмбæхст ис Уастырджийы фæлгонц. Газеткæсджыты дæр зонгæ кæнæм ацы зарæгимæ.

Къуыдары зæронд лæджы зарæг

Уæй, хохаг зæронд лæг, уæ-рæйдæ, уæ-рæйдæ, уæ...
Ей, ой, хæххон зæронд лæг...

Уæй, уæдæ, загъта, уæйтæ, уæ-рæйдæ, уæ...
Уæ-уæй, ей æмæ, Къуыдары мæгуыр зæронд лæг...

Уæй, Къуыдары зæронд лæг йæ дыууæ сикъо сæгъимæ
Фæззæджы араст вæййы, дам, Хъызлары быдырмæ.

Уæй, уым сын стыргомау лæгæттæ ныццаразы...
Уæ-уæй, ей æмæ, Къуыдары мыгуыр зæронд лæг.

Уæй, уæд дын æм иу изæр уазæг куы фæзынди, уазæг:
"Фысым мын чи фæуыдзæн, загъта, фысым, хъæубæстæ!"

Уæд æй, хъæздыг лæг, зæгъ, хæдзармæ куы нæ бауагъта;
Уæд, дам, æй мæгуыр лæг куы фæуазæг кодта.

Уæй, йæ дыууæ сæгъæй йын иу куы раргæвды, мæ хуртæ!
Уæд, зæгъ, дын, уазæг - Сызгъæрин Уастырджи - куы фæдæлдзæх вæййы.

Уæй, мæгуыр лæг ракæсы, йæ кæрт дын урс фосæй
Куы байдзаг вæййы, куы, мæнæ хорз адæм!

Уæй, хъæздыг лæгæн та, зæгъ, йæ фосы дзугæй иу дæр
Нал аззад, иу, мæнæ хъусджытæ!

Хетæгкаты Къоста æдзухдæр уыд мæгуыр адæмы сæрыл тохгæнæг, се 'фхæрд никæмæн барста, уый тыххæй дыууæ хатты уыд хасты дæр. Йæ уацмысты се 'ппæты дæр мæгуыр адæмы рæстдзинады кой кæны, цæмæй сæ бафхæрджыты уæлахиз кæной. Цæрой æнæмастæй, æххуысгæнæг сын уа. Ныр бæрæг у, Къоста ацы зарæг тынг цæмæн уарзта, уый!

ГАССИТЫ Моисей.

Йæ кад

...Я никогда своим словом не торговал, никогда ни за одну свою строку ни от кого не получал денег... и пишу я не для того, чтобы писать и печатать, потому что и многие другие это делают. - Нет! Ни лавры такого писания мне не нужны, ни выгоды от него... я пишу то, что я уже не в силах бываю сдержать в своем изболевшем сердце...

КОСТА.

Осетинская земля вскормила, вырастила Коста Хетагурова, ставшего выразителем сокровенных дум кавказских народов... Поэтому от всех литератур земли осетинскому народу, подарившему нам звезду первой величины - Коста, - нижайший поклон.

Алим КЕШОКОВ,
кабардинский поэт, прозаик, Народный поэт Кабардино-Балкарской АССР.

"Йæ ном æнустæм цæрдзæн"

1916 азы 19 мартъийы мæм басидти газет "Терчы" редакцийы хистæр кусæг Киров Сергей Мироны фырт, æмæ мын загъта: "Райсом, 20 мартъийы, хуыцаубоны, Ирыхъæуы аргъуаны кæрты Хетæгкаты Къостайы ингæны уæлхъус уыдзæн стыр æмбырд поэты ном æрымысынæн, йæ амæлынæй 10 азы кæй рацыд, уый тыххæй. Æмбырды цы ныхæстæ уа, куыд ацæуа, уый тыххæй газет хъуамæ уац ныффысса. Æз иронау нæ зонын, кæд мæхæдæг уыцы æмбырды уыдзынæн, уæддæр, æмæ-иу ныффысс бæлвырд".

Уыцы рæстæджы æз ирон адæмы цард æмæ уавæрыл арæх фыстон газет "Терчы". Ныр Киров æмæ Орджоникидзейы музей цы хæдзары ис, уый уыди газеты редакци æмæ типографи.

Редакцимæ бацæугæйæ, Кировы æппынæдзухдæр баййæфтаис фысгæ, йæ дыууæ фарс стъолыл амад уыдысты къухфыстытæ æмæ газеттæ. Арæх-иу сау-сауид сæрыхъуынтæ рахиз къухæй фæстæмæ аппæрста, фæлмæн-иу бахудт, къухфыстмæ-иу æркæсын кодта æмæ-иу загъта, хорз, кæнæ лæмæгъ у дæ фыст, зæгъгæ.

Тынг бацин кодтон ахæм хъуыддагыл: æхсызгон мын куыннæ уыдаид Къостайы тыххæй дæр ахæм хъуыддаг! 20 мартъийы рагацау ссыдтæн Ирыхъæуы аргъуаны кæртмæ. Уæд кæрт уыди стыр, хæццæ кодта ныры Сырх Октябры уынгмæ, йæ кæрон та уыди иу ныллæг хæдзар - Ирыхъæуы райдайæн скъола.

12 сахатмæ кæрт адæмæй байдзаг. Уыдис дзы интеллигенци, хъæууон адæм, скъоладзаутæ, студенттæ, чиновниктæ, алы адæмыхæттыты минæвæрттæ.

Æмбырд байгом кодта Къубалты Алыксандр, радзырдта Къостайы уацмысты ахадындзинады тыххæй ирон адæмы цард æмæ хъуыдыты:

- *Кæд йæ амæлынæй дæс азы ахицæн, уæддæр,* - загъта, - *мард нæу, фæлæ æгас, йæ ном æнустæм цæрдзæн йæ адæмы 'хсæн, йæ фæндыры æндон зæлтæ никуы банцайдзысты сæ зарынæй.*

Адæмæй бирæтæн сæ цæссыгтæ згъордтой сæ рустыл.

Цæголты Георги бакаст йæ номдзыд æмдзæвгæ, Къостайыл кæй ныффыста, уый.

Хъороты Дауыт раныхас кодта Къостайы царды фæндаджы тыххæй. Тынг зæрдиагæй хъуыстой адæм сæ уарзон поэты биографимæ. Ныхасгæнæг Къостайы фыст куы бакаст, æххормаг дæн, зæгъгæ, сæхимæ-иу сом рарвитынмæ кæй фыста, уый, уæд адæмæй бирæтæ сæ цæссыг нал баурæдтой.

Уый фæстæ Туаты Лазо бакаст йæхи æмдзæвгæ: "Ныккæрз дæ ингæны, Къоста".

Абайты Лади йæ раныхасы Къостайы схуыдта цæргæсы лæппын: цæргæсы лæппын дунемæ фæзынди Кавказы хæхтыл, уый сфидар, сдомбай æмæ бæрзонддæр стахт, æмæ йæ мæгуыр бæстæ - йæ мæгуыр адæмыл афæлгæсыди, сæ рис ын бамбæрста, арф æй байста йæ зæрдæмæ. Уый тох самадта уыцы бæстæйы мæгуыр адæмы сæрыл. Уæззау тохы йæ хъару нæ асаст, нæ фæкъаддæр йæ зæрдæйы ныфс.

- *Фæлæ,* - загъта йæ раныхасы кæрон Лади, - *бастад йæ уд... байсыст йæ туг... йæ цард мынæг кæнын райдыдта. Цæргæс даргъ зымæгон æхсæв, хус бæласы къалиуыл бадгæйæ, ахицæн йæ адæм - йæ дунейæ.*

Сеойты Н. Къостайыл фыст æмдзæвгæ куы бакаст, уæд Малиты Георги радзырдта йе æмдзæвгæ "Памяти Коста".

Поэт дарддæр налхъуыт-налмасимæ барста Къостайы, хуыдта йæ мæгуыр адæмы фыд.

Уый фæстæ поэты æмдзæвгæ бакаст Тотраты Бесæ. "Ахуыр" та - ахуыргæнæг Тотиты Аврам. Къостайы æмдзæвгæтæ бакастысты. Ирыхъæуы скъолайы ахуыргæнинæгтæ. Уый фæстæ та азарыдысты "Фæндараст" æмæ "Æнæ фыййау".

Æппынфæстаг къамисæг Дзанайты Садуллæ систа цалдæр къамы.

Æмбырды кæрон æввахс мæм Киров радта æртæ фыстæджы, æмбырды кæй бакастысты, ахæмтæ.

Уыцы бон æмæ къуырисæры фæфыстон æрмæг, изæры йæ редакцимæ ныххастон, æмæ мыхуыры рацыд газеты 5449-æм номыры 1916 азы 23 мартъийы.

Афтæ мысыдысты ирон адæм сæ ахсджиаг хъæбул Къостайы 1916 азы дæр.

БРЫТЪИАТЫ Созырыхъо,
1959 аз, 24 август.

Къостайы фæсномыгтæ:

"Старик", "Случайный рецензент", "Нарон", "Осетин", "Князь Кавказский", "Дядя Валс", "Ставрополец", "Х".

мыггагмæ у цæринаг!

АБАЙТЫ Васо, лингвист, Къостайы премийы лауреат:

Æз зыдтон, Къостаимæ лæгæй-лæгмæ чи сæмбæлди, суанг ма хæларæй кæимæ цард, ахæм цалдæр адæймаджы. Сæ иу - Æмбалты Цоцко - диссаджы дзырддзæугæ, цæстуарзон æмæ хæларзæрдæ адæймаг. 1899 азы 7 июлы Цæлыккаты Алыксандры чызг Юлианæмæ Къоста йæ писмойы уый тыххæй фыста: ”Æрмæстдæр мын Цоцко æркалын кодта мæ цæссыгтæ Гаппойы писмойы чысыл æфтауæн ныхæстæй. Æвæдза, куыд хорз адæймаг у!”

1925-1932 азты Цоцко царди Ленинграды. Наукæты Академийæн æххуыс кодта Всеволод Миллеры ирон-уырыссаг-немыцаг дзырдуат мыхуырмæ бацæттæ кæнынæн. Уыцы азты мах кæрæдзийыл æмбæлыдыстæм, зæгъæн ис, æрвылбон дæр. Æмæ, кæд мæнæй бирæ хистæр уыди, уæддæр бахæлар стæм.

Кæрæдзимæ-иу къухтæ куы радтам, уæд та-иу мæхинымæр сæрыстырæй ахъуыды кодтон: ”Ацы къух йæ рæстæджы мæнæ афтæ æхсызгонæй райста, ”Ирон фæндыр” чи ныффыста, уый рахиз къух дæр!..” Æмæ та-иу мæхицæй ныббузныг дæн, мæ зæрдæ-иу цинæй айдзаг, Цоцко-иу мæ цæсты ноджы скадджындæр... Къостайы тыххæй-иу мын йæ мысинæгтæ куы дзырдта, уæд-иу цыма нæ адæмы æппæты хуыздæр фыртимæ лæгæй-лæгмæ мæхæдæг ныхас кодтон...

Адæймаг цалынмæ удæгас вæййы, уæдмæ йын йæ алфамбылай уæвджытæ, æппынкъаддæр - сæ фылдæр хай, тынгдæр сæ хъус фæдарынц йæ уæлæнгай миниуджытæм: чи у, цавæр бынат ахсы, цы титултæ æмæ йын цы цыты нысæнттæ ис, хъæздыг у æви мæгуыр æмæ а.д. Фæлæ адæймаг куы амæлы, уæд йæ хæдуæлвæд уыцы миниуджытæ райсомы мигъау æрбайсæфынц, байрох вæййынц адæмæй. Æрмæст ма адæмы зæрдæты баззайы дыууæ хъуыддагæй. Фыццаджыдæр, цавæр лæггæдтæ бакодта, цавæр хæрзты бацыд æхсæнадæн, йæ дзыллæйæн, йæ бæстæйæн, цавæр стыр хъуыддаджы сæрыл æрхаста йæ цард; дыккагæй - цавæр рухс фæд ныуувагъта уыцы адæймаг царды, лæгæй-лæгмæ, кæнæ та йæ фæсауuонмæ чи зыдта, уыдоны зæрдæты, æцæг адæймаг уыдис æви лæджы ном дзæгъæлы фæхаста? Цыбыр дзырдæй - æнæмæлгæ сфæлдыстадон бынтæ æмæ лæджы хуызæн лæджы сыгъдæг ном. Иннæ миниуджытæн йæхи фæстæ бирæ цæрæнбон нал баззайы.

Къоста æмхуызон хайджын уыдис сфæлдыстадон курдиат æмæ лæджы хуызæн лæджы бæрзонд миниуджытæй. Куыд поэт æмæ куыд адæймаг - æнустæм баззайдзæн нæ адæмы ног æмæ ног фæлтæртæн цырагъдарæй.

АЙЛАРТЫ Михал

Къостамæ

Хетæджы-фырт, о Къоста, тæхуды,
К' уаис ма нæ дзыллæйæн æгас!
Де стыр цыт æндон хохау нæ цуды,
Рухс хурау - дæ цæстыты æнгас.

Ракæс-ма, дæ хорзæхæй, дæ Ирмæ,
Фехъусæм дæ фæрнæйдзаг хъæлæс!
Наргомы сæууон цъæх арвы ирдмæ
Ех, дæуыл куыд фæцин кæнин æз!

Хохаг-иу ныццæлхъ ласта дæ "Додой",
Фехæлдаид уый зарынмæ дур.
Ард дæуæй цы стыр дзыллæтæ хордтой,
Уыдонæн сæ ныфс уыдтæ, сæ хур.

Сау зынтæ ныффæрæзтай Херсоны,
Райгуырæнæй уырдæм уыдтæ хаст.
Ахæсты лæг удæнцой кæм зоны,
Дæу æхсыдтой сагъæс æмæ маст.

Ды сæттын нæ бакуымдтай фыддугæн, -
Фидар уыдис де стыр ныфс - нæ саст.
"Додой", "Ракæс" уæд фыстай дæ тугæй,
Райгуырæнмæ цас уыдис дæ уарзт!

Стонг, ызнæт цъæх бирæгътау дæ фæстæ
Де знæгтæ куы зылдысты æдзух.
Ох, куыд уарзтай Райгуырæн хæхбæстæ!
Никуы систай уыдоныл дæ къух!

Стон уæдæ дæ ингæнæн йæ къæйтæ,
Иу уысм дæр фæстиатгæнæн нæй!
Зонæм, Къоста, не стыр ныфс ды кæй дæ,
Бахиз нæ фыдæмбæлæгæй, цæй!

Цин æмгæрон нал цæуы нæ риумæ,
Стыр Хуыцаумæ нал хъуысы нæ хъæр.
Хетæджы-фырт, рамбырд нæ кæн иумæ,
Бахъуыдис нæ ацы бон дæ сæр!

ЦÆРУКЪАТЫ Алыксандр, фыссæг:

Къоста адæмон у йæ хъæбатыр цардæй, йе сфæлдыстады фыццаг ракъахдзæфтæй æмæ фæстаг сулæфты онг. Хæххон фæллойгæнæг адæмы миддуне, уыимæ æппæт бæстæты æфхæрд дзыллæты сагъæстæ, бæллицтæ, сæ фидæны сæрибармæ тырнын, сæ хъысмæт - йæ зарджыты лейтмотив.

Къоста мæнæн хион у йе стыр гуманизмæй, хæрамдзинадæн нæбарынæй, йæ поэзийы нывæфтыд, æлвæст æмæ базырджын ныхасæй; уый - аивады æнæкæрон тыгъдад, зæрдæйы æнкъарæнты æнæбын фурд, зонды æвидигæ суадон: алæмæтон - йæ эстетикон вазыгджын хуымæтæгдзинад æмæ йæ хуымæтæг вазыгджындзинадæй.

Къостайы уæлахиздзинæдтæ бирæ сты. Йæ заманы Цæгат Кавказы уый хъæлæсæй нæрагдæр нæ зонæм. Алы адæмыхæттыты дæр æфсымæртæ скодта. Аивад æмæ культурæйы стыр корифейы фæдон, фыццаг ирон нывгæнæг, ирон литературон æвзаджы бындурæвæрæг. Уырыссагау дæр фыста классикты æмвæз. Æппæты стырдæр уæлахиз æмæ йын сгуыхтыл нымайын: æппæтдунеон литературæйы æндæр ахæм фæзынд нæй, уый йæ къаннæг чиныг ”Ирон фæндыр”-ы цас зæгъын æмæ равдисын бафæрæзта, - адæмы зæрдæмæ афтæ арф ныххызт, æмæ цыма поэты нæ, фæлæ сæхи сфæлдыстад у, сæхи зæрдæйæ ратæдзгæ цæссыг. Ахæм чысыл чиныджы уыйбæрц фарстатæ никæмæн ма бантыст æрæвæрын ацы цъæх арвы бын. Аиводы тых йæ бæрцы бирæйы нæй: уый ис йе ’лвæст, кадавар, дурнад ныхасы, йæ чысылы бирæйы. Ирон æвзаг йæ тых æмæ хъæздыгдзинадмæ гæсгæ æрæвæрдта æгас дунейы стырдæр æвзæгты æмрæнхъ. ”Ирон фæндыр” - аив дзырды быркуыдон, ныфсы, судзгæ æнкъарæнты æхсæрдзæн, поэзийы æнусон уалдзæг æмæ æрыгондзинад.

ДЗУЦЦАТЫ Хадзы-Мурат, фыссæг:

Къостайæн зæрондгæнæн нæй. Къоста у не ’мдугон æмæ не ’мтохгæнæг, уымæн æмæ Къостайы хуызæн адæймæгтæ сты адæймаджы æнусон æмбæлццæттæ.

ГАБИЕВ Саид, дагъистайнаг поэт:

Махæн, хохæгтæн, Къоста æппæты зынаргъдæр у, куыд национ зарæг сфæлдисæг. Куыд ”Ирон фæндыр”-ы автор, афтæ, уымæн æмæ нын хохæгтæй фыццаг уый бацамыдта, нæ хохаг æвзæгтæ æмæ нæ культурæ кæуыл хъуамæ ацæуой, уыцы фæндаг.

ХЪАНЫХЪУАТЫ Алмахситт, педагог:

Æз бакастæн Къостайы æмдзæвгæтæ, æмæ мæ зæрдæмæ тынг цæуынц сæ идейæмæ гæсгæ æмæ сæ аивадон æгъдауæй дæр. Уый дзæвгар ныффыста уырыссаг æвзагыл дæр, æмæ периодикон рауагъды мыхуыргонд чи цæуы, уыцы æмдзæвгæтæй мур дæр ницы цауддæр сты. Æрмæст бæллæх уым ис, æмæ уый мæгуыр адæймаг у æмæ йæ бон нæу йæхицæн искæцы бæззон редакцимæ фæндаг айгæрдын.

КОКИТЫ Георги, историк:

Къостайы марды уæлхъус, ирон адæмы уæлдай, раныхас кодтой уырыссæгтæ, гуырдзиæгтæ, сомихæгтæ. Уыдон ныхас кодтой алы æвзагыл, фæлæ сæ хъуыды уыдис иу: уыдонæй алчидæр Къостайы амард нымадта йæхицæн иттæг стыр зианыл.

Ирон курдиатджын поэт Хетæгкаты Къостайыл куыдта æгас бирæнацион Кавказ.

Ирина ГУРДЖИБЕКОВА

КОСТА. НАР. 1996

И снова мы несем тебе цветы,
И застываем в скорби и молчанье
Перед строкой нетленной красоты,
Пред сердцем, где до сей поры слиты
Любовь и гнев. Надежда и отчаянье.
Да, ты свой храм воздвигнул на столетия.
Здесь места нет безверию и лжи.
И в нем находит истину Осетия.
В нем пламя и моей свечи дрожит.
Пусть кто-то ждет пришествия второго,
А я, как избавления от бед,
Тебя вот жду. Приди, скажи хоть слово,
Чтобы опять хватило на сто лет.
Не гением, обиженным судьбою,
И не трибуном, что впадает в раж, -
Приди соратником, приди судьею
На горький наш писательский ныхаш.
Скажи, что делать нам в минуты эти?
Петь о народе? Драться за народ?
О, если б видел ты, как гибнут дети,
И вся страна сегодня - мать сирот.
Наверное, тебе издалека
Не разглядеть тех наших зол незваных,
Но будь же посохом, с которым станем
Идти в года, как ты ушел в века.
Теперь уж не молва - сама наука
Твердит о связи мертвых и живых.
И если это так - то дай нам руку,
Вложив в нее пронзенный болью стих.
Чтобы не только в звонкий день рожденья,
А каждый час, и в солнце, и в пургу
Мы снова шли сюда на очищенье.
К истокам правоты и вдохновенья,
К великому, простому очагу.

Нафи ДЖУСОЙТЫ, поэт, драматург, публицист, литературовед, переводчик, Народный писатель Осетии:

...В личности, в характере Коста Хетагурова гениально выражен национальный характер осетинского народа, выработанный, выкристаллизованный на протяжении многовековой трудной истории.

Мариэтта ШАГИНЯН, писательница армянского происхождения, поэтесса и прозаик, искусствовед, журналист, историограф:

У человечества есть очень много поэтов, которые становятся как бы нравственной совестью народа, в чьих именах сливается и надежда на будущее, и память о прошлом, и постоянное нравственное мерило настоящего. Коста Хетагуров принадлежит к этой не многочисленной семье. Его нельзя не любить и, полюбив его, нельзя не стремиться быть лучше, нельзя не воспитывать в себе то высокое единство поэта и борца, художника и гражданина, совершенным образцом которого он является.

Къостайы хæдзары Нары

Объявления * Реклама * Сообщения

16 октября в 14:00 РДК проводит мероприятие, посвященное 160-летию со дня рождения основоположника осетинского литературного языка К.Л. ХЕТАГУРОВА.

На празднике примут участие: Заслуженный артист РСО-А **Ибрагим Хугаев,** Народная артистка РСО-А **Эльвира Кусова,** Заслуженный артист РСО-А **Роман Джихаев,** Заслуженный работник культуры РСО-А **Тамара Валгасова,** Заслуженный работник культуры РСО-А **Лариса Каркусова, Мурат Гагиев,** мужской хор РДК и другие.

ПРАВЛЕНИЕ СНТ «им. Мичурина» доводит до сведения садоводов, что 19 октября в 15:00 в помещении товарищества по адресу: с. Октябрьское, ул. Епхиева, 50, состоится общее собрание товарищества.

Правление.

"– «° · ˋ – °»

˛°″ Ł ~ ˊ – __ ¨

РАССРОЧКА ОТ ЦЕХА

На 2-ое окно - сетка

Тел.: 8-960-400-28-11.

ЦЕМЕНТ. Доставка.

Тел.: 8-961-825-93-94.

ТРЕБУЕТСЯ грузчик на мусоровоз. З/плата - 1000 руб в день.

Тел.: 8-928-068-60-03.

РЕДАКЦИЯ

газеты принимает объявления, поздравления, рекламные блоки (кроме субботы и воскресенья) от частных лиц и трудовых коллективов с 10 до 16 часов.

Перерыв - с 13 до 14 часов.

БАЛЬЗАМИРОВАНИЕ

24 часа. Женская бригада. Доставка ритуальных принадлежностей. Катафалк. Дудук. Оркестр. Перевозки по России и зарубежью. Все виды туалетных услуг. Палатки и повара.

Тел.: 8-928-927-38-03.

НЕДОРОГО ***(ЭММА).***

Качество работы гарантируем.

ПРОДАЕТСЯ

✓дом в с. Камбилеевском.
Тел.: 8-928-065-22-23.

✓дом со всеми удобствами.
Тел.: 8-989-740-17-78.

✓дом в с. Камбилеевском.
Тел.: 8-988-874-68-69.

✓дом - 110 кв.м. - с з/участком - 23 сотки в с. Сунжа. Все удобства.
Тел.: 8-919-426-28-01.

✓дом в с. Восход.
Цена - 650 тыс. руб.
Тел.: 8-919-428-38-27.

✓дом в с. Октябрьском.
Тел.: 8-938-864-01-41.

✓дом в с. Чермен, ул. К.Хетагурова, 15 или **МЕНЯЮ** на дом в общем дворе или квартиру.
Тел.: 8-928-495-36-04.

✓1-комнатная квартира на 5 этаже кирпичного дома в с. Октябрьском, ул. П.Тедеева, 123. Косметический ремонт, стеклопакеты, железная дверь.
Тел.: 8-989-040-20-15.

✓3-комнатная квартира - 68 кв.м. - в с. Октябрьском, ул. П.Тедеева, 109, кв. 6.
Цена - 2 млн 150 тыс. руб.
Тел.: 8-918-823-45-50 (Лариса), 8-918-702-20-76 (Оксана).

✓з/участок - 8 соток - рядом с военкоматом. Цена договорная.
Тел.: 8-962-750-09-31.

✓з/участок - 10 соток - в с. Октябрьском, пер. Вишневый, 31.
Тел.: 8-928-856-65-67.

✓**СРОЧНО** з/участок - 15 соток - в с. Сунжа, ул. Пионерская. Газ, вода, электричество рядом. Цена договорная.
Тел.: 8-989-742-41-17.

✓з/участок - 32 сотки - в с. Сунжа, ул. Горького, 11.
Тел.: 8-961-820-51-57.

✓машина ВАЗ-2107 (2008 г.в.) Цена договорная.
Тел.: 8-905-489-61-85, 8-928-065-86-25.

✓картофель розовый (Астрахань), разваристый - 15 руб. Доставка - 50 руб. Лук - 16 руб., морковь - 20 руб., свекла - 20 руб.
Тел.: 8-988-836-12-25 (Альбина).

✓петухи, индюки.
Тел.: 8-928-065-86-25, 8-905-489-61-85.

РАЗНОЕ

✓**УСЛУГИ** электрика.
Тел.: 8-969-676-80-69.

✓**СТЯЖКА,** штукатурка, шпаклевка, гипсокартон, лестницы, ламинат, плитка.
Тел.: 8-989-746-12-59.

✓**ШТУКАТУРКА,** шпаклевка, побелка, стяжка.
Тел.: 8-989-653-72-42.

✓**РЕМОНТ** и изготовление пластиковых окон.
Тел.: 8-962-744-80-37.

✓**ОБЛИЦОВКА** кирпичом.
Тел.: 8-928-856-32-75.

✓**РАЗБИРАЕМ** дома, сараи. Вывоз любого мусора.
Тел.: 8-963-377-11-12, 8-989-745-45-07.

✓**ШПАКЛЕВКА,** штукатурка, фундамент, гипсокартон, обои.
Тел.: 8-989-742-61-58.

✓**ПОДГОТОВКА** детей к школе. Дом быта (с. Октябрьское).
Тел.: 8-989-748-60-36.

✓**ТРЕБУЕТСЯ** грузчик в хозмаг.
Тел.: 8-909-476-82-72.

✓**ТРЕБУЮТСЯ** работницы в готовую кухню **«Bon Appetit».**
Тел.: 8-918-755-01-01.

✓**ТРЕБУЮТСЯ** щипальщицы кур.
Тел.: 8-918-704-30-20.

✓**«Bon Appetit»** принимает заказы готовых обедов. Доставка бесплатно.
Тел.: 8-918-755-01-01.

✓**ВЫРУБКА** деревьев, стяжка, заливка фундамента.
Тел.: 8-989-038-00-70.

✓**НАБОР** водителей в такси.
Тел.: 8-919-427-89-87.

Номарæн

Куыд адджын дæ, ныййарæг!

Амондджын вæййы уыцы адæймаг, гыццылæй чи базоны ныййарæг мады уарзт, йæ фæлмæн хъæбысы хъарм, фыды рæвдыд. Уыдонæй фаг æххæст нæ уыд ДЗЕРАНТЫ-МÆРГЪИТЫ Мерикъо (Мери). Уый райгуырд 1941 азы, Германы æфсæдтæ тугкалæн хæст куы расидтысты Советон Цæдисимæ, уæд.

Йæ фыд Илья знæгтимæ тохы быдыры йæ фæстаг мæлæтдзаг хæсты куы бацыд, уæд нæ зыдта, чызг ын кæй райгуырд, уый.

Мери дæс азы йæ мад Харебаты Дарьяимæ фæцард йæ фыды æфсымæртæм. Стæй мады арвыстой йæ цæгатмæ, цæмæй йæ дарддæры царды кой кодтаид. Чызджы нæ ауагътой йемæ.

Афтæмæй Мери хæрз чысылæй баззад æнæ мады узæлдæй, кæд æй йæ фыды æфсымæртæ уарзтой æмæ рæвдыдтой, уæддæр. Фæстæдæр, куы бахъомыл, уæд-иу йæ мады абæрæг кодта.

Скъола каст куы фæци, уæд йæ амонд сбаста Мæргъиты Гивиимæ. Фæзынд сын сывæллæттæ - дыууæ чызджы æмæ иу лæппу (Емзар, Дали æмæ Лали).

Мери гыццылæй цы уарзт æмæ рæвдыд нæ базыдта ныййарджыты 'рдыгæй, уый лæвæрдта йæ хъæбултæн. Дзеранон куыстуарзагæй схъомыл, æмæ ныр дæр хæдзары æппæт куыстытæ йæ уæхсчытыл æрæнцадысты. Уый æдде ма фыдæбон кодта колхозы быдыры. Уæдæ хъæубæстæн дæр уыди уарзон, нымад адæймаг. Йæ лæггады хай-иу алкæмæн дæр бакодта.

Лæгъз нæ рауад Мерийы цардвæндаг. Фæлæ кæд зындзинæдтæ æййæфта, низтæ йæ хъыгдæрдтой, уæддæр йæ бинонтæм тарæрфыгæй никуы ракаст.

Фыдæбæттæ бирæ бавзæрста, уæлдайдæр та Гуырдзыстон Хуссар Ирыстонимæ хæст куы расидт, уæд: Мери æмæ Гивийы бахъуыд сæ цæрæн бынат Карелы районы Лететы хъæу ныуудзын æмæ Цæгат Ирыстонмæ Сунжæмæ ралидзын. Цардысты се 'рвадæлтæм.

Фæстаг азты Дзераноны низтæ тынгдæр хъыгдарын райдыдтой, фæлæ йæхи рынчын хуызæй никуы æвдыста. Гиви æмбæрста йæ бинойнаджы уавæр æмæ хуыздæр бынаты охыл хæдзар балхæдта Ставд-Дурты. Гъе, фæлæ Мерийæн уым бирæ ацæрын нæ бантыст. Карз низ ыл стых æмæ, цæмæй дохтыртæм хæстæгдæр уа, уый тыххæй йæ йæ хистæр чызг Дали йæхимæ Сунжæмæ ракодта.

Мæлæт разынд æгъатыр: афонæй раздæр ыл йæ цард æрбаталынг кодта. Фæлæ бинонтæм нырма дæр афтæ фæкæсы, цыма та мæнæ фæлмæн мидбылхудт бакæндзæн æмæ хъæлдзæгæй семæ дзурдзæн сæхи Мери.

Рухсаг у, Мери, кæд не 'хсæн нал дæ, уæддæр нæ зæрдæты дæ сурæт цæрдзæнис æнусмæ.

Дæ бинонтæ.

Мæргъиты бинонтæ бузныг зæгъынц, сæ зыны рæстæг сын чи балæггад кодта, уыцы адæмæн, æмæ хъусын кæнынц, Дзеранты-Мæргъиты Мерикъойы дыууиссæдзæм боны кæнд кæй уыдзæн цыппæрæмы, 17 октябры, Сунжæйы хъæуы Ирыстойнаг уынджы 33-æм хæдзары.

АМС Комгаронского сельского поселения выражает глубокое соболезнование заведующей амбулаторией с. Комгарон Кудзиевой Надежде Дианозовне по поводу кончины матери

ДРЯЕВОЙ-ХАЧИРОВОЙ Жени Майоровны.

Коллектив ГБУЗ «Пригородная ЦРБ» выражает глубокое соболезнование заведующей амбулаторией с. Комгарон Кудзиевой Надежде Дианозовне по поводу кончины матери

ДРЯЕВОЙ-ХАЧИРОВОЙ Жени Майоровны.

БАЛЬЗАМИРОВАНИЕ КРУГЛОСУТОЧНО

(ВОЗМОЖНО УКОЛОМ). БЫСТРЫЙ ВЫЕЗД БРИГАДЫ СПЕЦИАЛИСТОВ С ГАРАНТИЕЙ. НЕДОРОГО

Доставка ритуальных принадлежностей бесплатно (катафалк, дудук, оркестр).

Тел.: 8-928-068-66-91, 8-918-822-06-53 (Тамара).

БАЛЬЗАМИРОВАНИЕ

РИТУАЛЬНЫЕ УСЛУГИ. КРУГЛОСУТОЧНО.

Тел.: 8-928-065-20-00 (Алла).

БАЛЬЗАМИРОВАНИЕ

Круглосуточно. Обработка, купание, одевание, доставка гроба, оркестр, дудук.

Тел.: 8-918-702-36-90 (Лариса).

БАЛЬЗАМИРОВАНИЕ

Круглосуточно. Обработка, доставка гроба, оркестр, дудук.

Тел.:8-928-068-20-71 (Рита).

Фидиуæг

И.О. главного редактора АЛБОРОВА Э.А.

УЧРЕДИТЕЛЬ: администрация местного самоуправления муниципального образования – Пригородный район, с. Октябрьское, ул. Павла Тедеева, 129.

Газета зарегистрирована 21 июня 2012 года в Управлении Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РСО-Алания. Регистрационный номер ПИ №ТУ 15-00074.

АДРЕС РЕДАКЦИИ И ИЗДАТЕЛЯ: 363100, с. Камбилеевское Пригородного района Республики Северная Осетия-Алания, ул. Юрия Кучиева, 4.

Время подписания в печать 17 ч. Фактически в 16.15.

ТЕЛЕФОНЫ: гл.редактор - 2-17-52; зам. гл. редактора, ответ. секретарь - 2-10-03; отделы - 2-21-82; 2-31-52; бухгалтерия - 2-31-52, отдел рекламы и объявлений - 2-24-16; факс - 8(86738) 2-13-38.

Газета выходит 3 раза в неделю (вторник, четверг, суббота), 156 раз в год. Издается на осетинском и русском языках.

E-mail: fidiuag@mail.ru; fidiuag-g@rambler.ru.

За содержание материалов и рекламы ответственность несут авторы. Тираж 2921 экз. Заказ №1378. Индекс 362015. Печать офсетная. Типография: АО «Осетия-полиграфсервис», адрес типографии: РСО-А, г. Владикавказ, пр. Коста, 11.